

Domoljub

v Ljubljani, 27. aprila 1938

Leto 51 • Štev. 17

Cerkev in reveži

Ameriški nadškof kardinal Mundelein je v enem svojih govorov z nenavadno ostrino branil pravice delavstva.

Katoliška akcija, je izvajal kardinal, pomenja to, kakor se imenuje: akcija in ne besedičenje. Niš ne koristi poslušati predavanja o komunizmu in o komunizmu učeno razpravljati. Če hočemo kaj doseči, moramo nekaj dobrega nuditi. Kakor zdravnik, moramo tudi mi imeti pripravljeno protisredstvo. V preteklosti je ameriški katolicizem včasih trpel zaradi tega, da je bil zaveznik na nepravni strani, ali pa so nas od te strani kar potegnili v zavezništvo. Sebični delejemalci so se Cerkev laskali in jo imenovali veliko ohranjujočo silo, takoj nato pa od nje zahtevali, da igra policista napram tistim, katerim so sebični pbd-jetniki plačovali nezadostne plače. Upam, da so ti časi za vedno za nami. Naše mesto je pri revežih, pri delavcih, to so naši ljudje. Oni zidajo naše cerkve, oni posežajo božje službo, njihovi otroci obiskujejo naše šole in naši duhovniki izhajajo iz njihovih vrst. Oni se ozirajo po nas, kadar rabijo vodstva, toda tudi takrat, kadar rabijo podpore. Nobenega dvoma ni, da obstoja nevarnost, da se komunizem razširi. Sveti oče nas na to opozarja. Toda nikar ne pustimo, da bi drugi z govorenjem o tej nevarnosti hoteli kakor s plaščem pokriti svojo grdo sebičnost, ko vpijejo proti komunizmu, sami pa so socialno krivični in se bore proti odredbam o najnižji plači. Ako so dekleta in žene, ki dobivajo plačo 10 do 15 centov na uro, potem moramo uvideti, da tu

ni vse v redu. Tu naj poprimo katoliška akcija. Pogumni govor kardinala Mundeleina je našel živahen odmev v vsem ameriškem časopisju.

Pariški nadškof kardinal Verdier je bil pred kratkem gost v klubu inozemskih časnikarjev in je imel ob tej priliki za zastopnike tujega tiska lep nagovor o njihovem delu, v katerem je povedal več dragocenih misli o sedanjih razmerah v Franciji. Najprej je prosil zastopnike svetovnega tiska, naj v svojih listih širijo razumevanje za Francijo in za njeno demokratično vladavino. Potem je nadaljeval: »Mi živimo pod vlado svobode. Večkrat nam kdo očita, da s svojimi notranjimi boji zapravljamo dobršen del svoje življenjske moči. Toda ali ni potrebno, da je nekje na svetu narod, pri katerem pridejo do izraza prav vse sile in moči in se lahko svobodno razvijajo? Iz tega semena morda zdaj poganjajo sadovi, za katere nam bo človeštvo nekoč hvaležno. Ker sem jaz sam rdeč od temena pa do podplatov, je šaljivo pripomnil visoki cerkveni knez z ozirom na svojo rdečo kardinalsko obleko, »pogosto obiskujem delavske predele po naših velikih mestih, kjer zmerom najdem ogromno zalogo pameti, obzirnosti in požrtvovalnosti. Če se bo nam katoličanom posrečilo, da te ljudi prepričamo, da jim duhovne dobrine, ki smo jih podedovali, lahko zelo koristijo, bomo izpolnili izredno lepo in dobro delo.« — Kardinalov govor je žel burno pohvale vseh navzočih francoskih in tujih zastopnikov.

To hočejo povedati, kar stoji zapisano v letošnjem pastirskem listu glede verske vzgoje: Ta prevažna vzgoja se nikdar ne more pričeti brezgodaj, pač pa postane lahko prepozno, če se v otroku puste razvijati kvarna nagnjenja z izgovorom, češ, saj otrok še ne razume. Starši, ki tako mislijo in prvo vzgojo zanemarjajo, so slepi, a žal, le prehitro se jim odprejo oči, ko zapazijo, kako z otrokovimi leti rastejo in se krepijo tudi njihove slabe lastnosti, katerim niso znali o pravem času porezati korenin.

Že pred otrokovim rojstvom treba poskrbeti za njegovo bodočnost, še bolj pa po njegovem rojstvu. Zato z vzgojo nikdar ni treba čakati, kdaj bo otrok prišel k pameti, tudi ne, kdaj bo otrok napravil prvo nerodnost in bomo potem zagrmeli nad njim in ga poštevno okregali... Bolje je, da hiša ne začne goreti, kakor pa, če moramo gorečo hišo gasiti. Tudi če ogenj pravočasno pogasimo, sledovi ognja se le poznajo na hiši. In če začnemo napake in nerodnosti preganjati takrat, ko so se začele kazati, morebiti jih bomo za silo zatrli, kali in sledov nerodnosti pa le ne bomo zamorili.

Treba je torej zadosti zgodaj začeti s poukom. Pouk je mirna, prijazna in krotka beseda, je domač pogovor z otrokom. S poukom naj otrok zadosti zgodaj spozna Boga, pa tudi kaj Bog ljubi in rad ima, kakšni naj bomo med seboj, kakšni do staršev in do starih ljudi in še to in ono, kar je za lepo in dostojno vedenje vedeti potrebno.

Prilike za pouk nam nudí vsakdanje življenje več ko dovolj. Vidiš pijanca — pokaži in opiši otroku grdobjo o pijanosti. Sosedov otrok je trmast in surov — na tem živem zgledu pokaži svojim, kakšni ne smejo biti. Časopisna poročila ti nudijo za vzgojo dovolj prilike. Bereš, da je otrokom umrla mati — vzgoja za sočutje in usmiljenje. Poročilo o velikem pogorišču — nevarnost igračkarija z vžigalicami. Otrok se je poncesrečil in zlomil nogo — opozorilo k previdnosti. Bereš povest in tvoji jo poslušajo — zakaj bi ne vprašal — kdo jim v povesti najbolj ugaja in zakaj. Tako bomo povesti bolj s pridom brali, kakor pa, če jih beremo le iz tistega nesrečnega stališča: Ah, v povestih je vse zla-gano!

Nikar se ne izgovarjajmo, češ, za tako delo pa res nimamo časa, preveč se zahteva od nas. Ne, ne, nič preveč. Saj ni treba naprej in naprej trobiti samih nauk. Če daste svojim vsak dan le po en dober nauk, ali če jih v že danem nauku utrjujete, ste že veliko naredili. Le nič pretiravanja! Nekdo je svetoval ob priliki izpraševanja za ženine, naj bi na svatbi ne imeli godcev, pač pa naj bi raje nekoliko zapeli. Zeninu je bil nasvet všeč. A

(Nadaljevanje na prihodnji strani spoda)

Nauki in opomini

Prenekateri starši se radi perejo in opravičujejo: »Jezim se nad otroci, kregam se, tepem in kolnem, pa vse skupaj nič ne pomaga! S tem se bočejo opravičiti, da vse store, kar morejo, pa da so otroci današnjih dni tako nekam čudni, da je pri njih vsaka beseda zastoj. Naj bo beseda lepa ali prijazna, ostra ali huda: vse zastoj!

Povejte mi, ljubi delavci na božjem vrtu človeške vzgoje, kdaj pa svarite in opominjate svoje otroke, kdaj jih poučujete o tem, kaj je prav in kaj ni prav. To se mi namreč zdi, da je vaša jeza in vaše kreganje. O tepenju da je vaše kletvi pa že danes prvo in kdaj pozneje, o kletvi pa že danes prvo in zadnje besedo: Dokler boste nad svojim drobitjem kleli, toliko časa nikar ne pričakujte za svoje delo kakih uspehov. Povodenj kletve, ki je današnje čase zajela ves naš narod, nam ne more prinesiti nič dobrega.

No torej, kdaj začenjate s svojimi nauki in opomini?

I, kdaj! Kadar otroci kaj napačnega naredijo! Kdaj pa!

Prepozno, ljubi moji, vse prepozno! Povej mi, kdaj pričneš skrbeti za obilen pridelek dobrega krompirja? Še preden začneš krompir saditi! Njivo lepo razorješ, pognojíš jo in očediš potem šele posadiš na njej krompir. In ko je krompir nasajen, še ne nehaš skrbeti zanj. Kdaj bo poskrbel mizar, da bo naredil čedno mizo. Še preden jo začne delati. Najprej bo odbral primerne deske. Ne vegastih, ne pregrčavih. Kdaj boš poskrbel, da bo nova obleka tebi primerna in da bo lepo stala na tebi? Že takrat, ko boš blago kupoval in preden bo obleka narejena. Takrat, ko bo obleka v delu, boš stopil do krojača, ali se boš podala k šivilji, da vama bosta obleko pomerila na životu, potem vama bo obleka lepo pristofjala.

Mislím, da razumeš, čemu so tukaj ta vprašanja?

Velika škoda aprilske pozebe

Kaldno škodo je aprilska pozeba napravila po raznih krajih Slovenije, še ni mogoče točno ugotoviti. Oblasti po okrajih in tudi banovina so potrebno ukrenile, da se kolikor toliko odpomore vsem vinogradnikom in sadljerejem, ki so utrpeli pri posebi že veliko škodo in obupani zro v bodočnost. Po podatkih, ki smo jih prejeli od poučenega kmetijskega strokovnjaka, so posledice pomladanske pozebe in slane naravnost strašne.

Po doslej splošno zbranih podatkih je po vseh krajih Slovenije, zlasti v sadonosnih okrajih, do 70% zgodnjega sadja (marelice, breakve, črešnje) uničenega, po nekaterih krajih pa je pozeba s slano pokončala popolnoma vse cvetje. Obupani so naši sadljereji v vzhodnem delu Ljubljane, kjer prebivalstvo neguje razno sadje, zlasti pa črešnje. Lepo so prve dni aprila kazale marelice in črešnje. Bilo je veselje gledati mnogo obetajoči cvet. Črešnje na Orlem, okoli Sostraga, pri Sv. Lovrencu in še po drugih naseljih, kjer so vsako leto prinašale bogat sad, so skoraj do 90%

uničene in je cvetje popolnoma posmojeno. Ogromni milijoni so po pozebi šli v izgubo.

Splošna poročila iz vinorodnih krajev nam podajajo žalostno sliko. Vinogradniki obupavajo in žalostno zro v prihodnost, ko jim vinogradi ne bodo mogli donošati niti toliko, da bi na jesen krili svoje najnujnejše potreščine in da bi plačali davke. Davčne oblasti bodo morale pač po svoji uvidevnosti upoštevati pri odmeri davkov vse te posledice spomladanske pozebe. Nizki vinogradi in zgodnje vrste so od 30—50% uničeni. Nasprotno so ostali visoki vinogradi ohranjeni. Velikansko škodo so utrpeli vinogradi v ljubljanskem in krškem okraju, sploh pa vinogradi na Dolenjskem. Znamenite Haloze so prav tako obupane, kajti njih vinogradi, ki imajo izrazito vinske lege, so do 60% uničeni. V teh krajih goje zlasti še zgodnje grozdje. Trte so že odgnale, a vse je pozeblo. Pred mrazom in slano so bile doslej obvarovane pozne hruške in pozna jabolka, ki se še niso popolnoma razcvetela.

Podrobnosti o letalski nesreči med Rajhenburgom in Koziem

Na velikonočni ponedeljek je že na vse zgodaj začelo deževati, vmes so naletavale tudi snežinke. Popoldne je začelo snežiti in nastala je gosta megla, ki je zastrla vse naokrog. Ob pol treh popoldne smo zaslišali v zraku strašen hrušč avionskih motorjev, avionov ni bilo videti, morali pa so leteti zelo nizko. Ta hrušč je bilo slišati precej časa in je bilo takoj jasno, da aviona, ki sta bila dva, iščeta mesta za pristane in da sta v megli izgubila orientacijo. Naenkrat pa je ropotanje prenehalo. Kmalu nato prihiteli nekaj fant iz vasi Pokleka z novico, da je tamkaj padel na tla avion. Takoj je odšel na kraj nesreče orožniški komandir gosp. Briuskela s svojimi orožniki, dalje rudniški zdravnik dr. Benedičič in korjanski sodnik Planinšek.

Avion je padel na tla na Pokleka, to je približno na pol poti med Rajhenburgom in Koziem. Prijazna vasica je to, ki leži tik ob cesti. Približno 10 minut više od ceste, na lepem gričku, obdanem z gozdom, stoji kmečka hišica, okrog katere je polno drevja v najlep-

kako ga je izpeljal. Svatje so polni kar naprej, brez prestanka. Zjutraj pa so se vračali domov vsak s svojim čisto pokvarjenim grlom! In so se jezili: Nikdar več na tako ženitovanje! Čemu nepotrebna jeza! Če bi bili tiati svatje malo jedli, malo pili, malo se pogovarjali ali kakšne govornice špogali in še malo zapeli zraven, pa bi bila šla vaa reč bolj prijetno naprej. Znati je treba...

Če pa lepa in mirna beseda nič ne izda ali pa premalo izda, mora pa nastopiti ostrejše. Svarilo, opomin ali pa grožnja je ino taki besedi. Prvo mesto pa naj imata vedno lep ogled in lepa beseda. Ostrejši nastopi naj bodo pripravljene za izredne prilike.

Kletev naj pa — še enkrat ponovljam — pri delu vzgoje popolnoma izostane! Če je za katero slovensko delo milost božja potrebna, je potrebna za delo vzgoje. Milost se pa s kletvijo ne kupuje...

Slovenski dom

JB NAS CENENI POPOLDNEVNİK, KI GA SVOJIM CITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MENEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROCITI »SLOVENCICA« JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PIRITE NA DOPISNICE UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ ŠTEVILE LISTA NA OGLAD.

je vodil letalo, dalje dva italijanska mehanika. Eden se piše Luigi Merizzi, star 34 let. Za tretjega ponesrečenca niso mogli ugotoviti imena, ker je zgorel z vsemi listinami vred. Tega so našli pod avionom. Ime je razvito padalo, iz česar se da sklepati, da je zadnji trenutek skočil iz aviona, pa je nato nazaj padel avion. Mehanik Merizzi je ležal kakih 50 m stran od letala. Romunski kapetan pa je priletel v gozdu z glavo na panj, da si je razbil lobanjo in so mu izstopili možgani. Strašen je pogled na te revice, ki sedaj sežijo skupaj med ostanki aviona, pokriti s svilo padala, ki ga je imel romunski kapetan že odprtega. Krila leže približno 200 m v stran. Daleč proč leži en motor, drugi je pa ob trupu aviona. Pravi vzrok nesreče bo skušala ugotoviti komisija, ko bo prišla iz Zemuna.

Mnogo ljudi roma zdaj na kraj nesreče in imajo orožniki dovolj dela, da zadržujejo preveč radovedne. Eden izmed ponesrečenec je imel na prstu zlat poročni prstan z letnico 1931. Od listin, ki so ostale, je med drugim razvidno, da je bilo letalo pregledano 12. aprila letos v Italiji. Po tem lahko sklepano, da je bilo letalo novo in kupljeno v Italiji za Romunijo ter ga je romunski častnik vozil v Romunijo v spremstvu dveh italijanskih mehanikov. Drugo letalo je, kakor pripovedujejo ljudje, odletelo proti Bohoju, ni pa še znano, kakšna je njegova usoda.

Zahtevamo za razbojništvo ostre kazni

Eržen Janez iz Pungerta je dobil pri škofjeloškem notarju Sinku izplačano doto v znesku 3000 dinarjev. Napolil se je s kolesom v Kranj, da bi si nakupil nekaj potreščin. Kupil si je pa samo spodnje hlače. V Kranju se mu je namreč kmalu pridružil Škrabelj Vinko s Tratpe pri škofjeloškem kolodvoru. Obiskala sta več gostiln v Kranju. Nazadnje sta bila v Križnarjevi gostilni v Stražišču. Od tu sta se že precej vesela vračala proti Škofji Loki. Komaj sta dospela do kovača v Stražišču, je Škrabelj od Eržena zahteval 50 din, češ da nima nič denarja. Eržen se za njegovo zahtevo ni zmenil, ampak je obrnil kolo in se odpeljal nazaj, da bi se vrnil domov po bližnjici, ki pelje mimo Križnarjeve gostilne. Ko je došel do Križnarjevega vrta, je nekdo pridrvel za njim s kolesom, sunil vanj od strani, tako da je Eržen padel, neznanec pa nanj. Neznanec se je hitro pobral, skočil na kolo in pobegnil. Eržen je pretipal svoje šepo in ugotovil, da mu manjka delavska knjižica in voz denar, ki ga je imel v njej. Ker Sloveca, ki se je zaletel vanj, v naglici in vinjenosti ni spoznal, je šel v bližnjo Križnarjevo gostilno, kjer so mu povedali, da niso videli nikogar drugega kakor dotičnega s katerim

sta bila prej v gostilni. V upravičeni sumnji, da mu je denar vzel Škrabelj, se je Eržen napolil drugi dan zjutraj k Škrablju na dom na Tratpe, kjer je zahteval denar nazaj. Škrabelj pa mu je pripravil sprejem s polenom ter s njim Eržena počeno premlatil, nato pa vrgel iz hiše. Eržen je seveda takoj šel k orožniku v Škofjo Loko, ki so Škrabela takoj zaprli. Pri zaslišanju je dolgo časa odločno tajil. Ko pa so mu napad in tatvino dokazali a tem, da je plačal svoj dolg pri Antou Hafnerju s stotakom, ko prej ni imel nobenega denarja, je začel počasi priznavati. Pri hišni preiskavi so orožniki našli Erženovo delavsko knjižico in 1000 dinarjev. Škrabelj je nato povedal, da je 1000 dinarjev dal shraniti svoji setri, nekaj kovancev pa je zakopal v zemljo. Orožniki so vrnili Erženu 3085 dinarjev, manjka pa še vedno okrog 700 din Škrabelj preništuje sedaj svojo usodo v zaporih okrajnega sodišča v Škofji Loki.

Zastonj zidate cerkve in šole in zaman prirejate misijone, ako ne znate uporabljati orožja katol. časopisja.

KAJ JE NOVEGA

ZAHVALE

Upravi >Domoljuba< v Ljubljani.

Potrjujem, da sem prejela 1000 din (en tisoč dinarjev) od uprave >Domoljuba<, ker mi je 25. marca 1938 pogorela hiša, in se za podporo najprisrčneje zahvaljujem.

Križ, p. Komenda, dne 24. aprila 1938.

Kosec Tilka, a. r.

Uprava >Domoljuba<.

Podpisani Jurij Jakopič, posestnik v Ambrusu št. 49, se javno zahvalim za nakazano podporo 1000 din, katero sem prejel od >Domoljuba<, ker mi je 6. aprila zgorela stanovanjska hiša. To je zopet dokaz vsem naročnikom >Domoljuba<, kakšno korist imajo, če pravočasno plačajo naročnino za >Domoljuba<. Poleg dobrega berila jim je tudi zaskurana hitra pomoč v nesreči. Hvaležen hočem ostati >Domoljubu< vedno.

Obenem se zahvaljujem tudi vsem, ki so z nevarnostjo za življenje roševali iz goreče hiše vse, kar se je rešiti dalo. Vsem Bog plačaj!

V Ambrusu, 20. aprila 1938.

Jurij Jakopič.

OSEBNE VESTI

d Za novega papeškega nuncijsa v Belgradu je imenovan msgr. H. Telice, dozdaj nuncij v ameriški republiki Chile.

d Muslimanski verski poglavar. Volitev novega vrhovnega verskega poglavarja jugoslovanskih muslimanov je bila te dni v Sarajevu. Izvoljen je za novega verskega poglavarja jugoslov. muslimanov brat našega prometnega ministra Fehim Spaho, ki je dobil pri volitvah 18 glasov. Ahmed Burek jih je dobil 12, Muhamed Tufo pa 8. O tej izvolitvi pa bo izreklo še zadnje besedo kraljevskega namestništvo, ki lahko postavi za novega reis-

ul-ulemo tudi tistega, ki pri volitvah v Sarajevu ni dobil največ glasov.

d 80-letnica je praznovala Katarina Oblakova, lastnica znane trgovske hiše v Novem mestu. Na mnoga leta!

DOMAČE NOVICE

g Jugoslovanski školje se bodo zopet posvetovali. Tvarina za škofovski sestanek, ki bo 3. maja ob 9 dopoldne, je že pripravljena. Doslej so se prijavili za sestanek skoraj vsi nadškofje in školje. Seja bo v nadškofijskem dvorcu pod predsedstvom zagrebškega nadškofa dr. Alojzija Stepinca. Razpravljali bodo o vseh cerkvenih vprašanjih, o vprašanjih Cerkve in države do šolstva itd. Kako dolgo bo zbor trajal, še ni znano.

d 50 uglednejših cerkvenih dostojanstvenikov se zbere na sestanek pri splitskem škofu dr. Bonifačiču. Razgovor o razpravah za veliki evaristični kongres v Splitu leta 1940.

d Pevski zbor bolgarskih učitelje iz Sofije je prišel 24. aprila v Ljubljano. V ponedeljek so pevke nastopile v Ljubljani, v torek v Skofji Loki, v sredo pa v Trbovljah.

d Je pa davi slan'ca padla... Veliko škodo je naredilo zadnje mizlo vreme po vojvodinskem, pa tudi po naših vinogradih in vrtovih. Poročajo, da je v okolici Vršca uničene skoraj polovico vinske trte. Sreča je, da v teh krajih vsa vinorodna trta še ni vzbrstela, kar pa je je, letos ne bo obrodila. Iz okolice Bele Crkve tudi poročajo, da je tamkaj prizadejal nenadni mraz veliko škodo ne samo po vinogradih, pač pa tudi po vrtovih. Tudi pri nas na Gorenjskem je ta presneti aprilski mraz otresel za letos marsikakšno bogato cvetočo češnjo.

d Molč za stavo. Da bo tri leta molčal, je stavil za 100.000 din neki Svetislav Romanovič, ki je prispel v Šibenik. Stavo je naredil z užičkim inženirjem Vordičem. Poleg

"Tudi v kuhinji je treba imeti čist predpasnik!" — "Saj je bilo v perilu, pa se ne da oprati!" — "Slabo milo umazanije ne izpere nikdar, to si zapomni! Daj si dopovedati in peri vedno le z res dobrim terpeninovim milom Zlatorog, ki s svojo obilno gosto belo peno odpravi vsako še tako trdovratno umazanijo."

TERPENTINOVNO MILO
Zlatorog

tega je stavil, da bo v tem času naredil 18.000 km poti. In v resnici jo ima zdaj za seboj že 17.500 km. Na vsa vprašanja odgovarja pismono.

d Kulturno zaostalih krajev ni pri nas. Te dni so se pred mariborskim sodiščem brata Franc in Anton Bantič iz Radovec ter Ivan Pfeifer iz Drakšlja zagovarjali zaradi tega, ker so dne 12. decembra na Pfeiferjevem domu napadli krošnjarja Ivana Horvata, ga vrgli na tla ter ga zvezali in so mu odvzeli njegovo krošnjarsko robo. Obtoženci so trdili, da so napadli krošnjarja Horvata ter so ga zvezali z namenom, da ga izročijo orožnikom, ker je imel krošnjar pri sebi razno tihotapske robo, kakor saharin in vžigalnike. Zagovor jim pa ni dosti pomagal, pač pa jih sodišče ni obsodilo zaradi razbojstva, temveč samo zaradi prikrajšanja in odvzemanja svobode. Med razpravo pa se je pripetil zanimiv dogodek. Branilec obtožencev odvetnik dr. Reisman je v svojem zagovoru dejal, da so obtoženci doma v kulturno zaostalih krajih ter zaradi tega ne morejo biti tako strogo kaznovani. Sodni dvor je zaradi besed >kulturno zaostali kraji izrekel odvetniku grajo.

d Slovensko društvo v Srbiji. >Pri stricuc v Smederevu je bil nedavno ustanovni občni zbor >Slovenskega društva<. Tega občnega zbora se je udeležilo okoli sto Slovencev, ki bivajo v Smederevu. Ustanovni občni zbor je vodil Viktor Adamič, ki je bil pri volitvah izvoljen tudi za prvega predsednika tega novo ustanovljenega slovenskega društva v Srbiji.

d Grdo dejanje človeka brez vesti in srca. Maščevalna roka je v jutru 21. aprila nekoliko pred 4. uro zažgala čebelnjak g. Martina Urbanca v Stari Fužini ob Bohinjskem jezeru. Vse je do tal pogorelo. Bilo je 80 objudjenih AŽ panjev in večko praznih raznih mer. V velik nevarnost je bila hiša in vsa sosednja

Novo cerkev so začeli zidati vaščani lepe vasi Velika Loka v župniji Višnja gora. Cerkev bo posvečena v čast sv. Antonu. Ljudje so se z veliko vnemo lotili prostovoljnega dela in komaj čakajo, da bo kronano z uspehom.

natelj v pokoju dr. Pippenbachor in namestnik staroste Sokola Engelbert Gangl. S slovesnostjo je bilo združenom tudi polaganje vencev pred spomenikom, ki so jih položili Zveza Sokola kraljevine Jugoslavije, Sokolska župa Ljubljana, obmejno okrožje, korosko okrožje, župa Celje, Kranj, Maribor, Novo mesto, župa Zagreb in odseka iz Ribnice in Brezovice. Vsa prireditvev je potekala v popolnem miru in redu, celo v mrtvilo, da niti najbolj slovesni trenutki niso mogli množice vzvaloviti ali jo navdušiti.

d Pozor pred sleparji! Pri župniku gosp. Bambiču na Polici pri Višnji gori sta dva »Čehi« prišla ponujat naprodaj 12 m pristnega angleškega blaga. G. župnik je sprva odklanjal kupčijo, toda agenta sta znala tako lepo govoriti, da se je župnik spustil z njima v pogajanja. Sleparja sta končno prošla župnika, naj jima posodi 5000 din, v zastavo pa mu dasta vse blago, ki ga imata na kolodvoru. Rekla sta, da denar nujno potrebujeta za nadaljnje potovanje. G. župnik je posojilo odklonil, pač pa jima je dal 2000 din pod pogojem, če mu zastavita teh 12 m blaga. Obeh »Čehov« dolgo ni bilo nazaj in končno je g. župnik vprašal poučeno osebo, koliko je blago vredno, ki ga ima v zastavi. Zvedel je, da niti 1000 din. Na ta način ta dva goljufa torej sleparita po deželi in zato opozarjamo vse, h katerim ta dva goljufa prideta, naj se varujejo pred njima.

d Pokopališče bodo za javnost zaprli. Na starem pokopališču pri ljubljanskem Sv. Krištofu odstranjujejo te dni vse spomenike z grobov in grobnic. Vsi grobovi se bodo zravnali. Kdor želi odnesti z groba kamen ali prenesti kosti svojih umrlih, mora to storiti takoj. Pokopališče se bo popolnoma zaprlo do stopu javnosti še letes. Dohod poleg cerkve sv. Krištofa bodo zaprli že ta teden, da se prepreči nerednosti po pokopališču med šmarnicami. Zadnje čase se gode zopet razne tativne spomenikov. So tudi ljudje, ki nimajo spoštovanja celo do takega prostora, kakor je pokopališče, zato se gode na pokopališču stvari, ki bi se na takem prostoru ne smele.

d Posojila za nakup kmečkega orodja. Privilegirana agr. banka je odobrila kmetom posojila za nakup orodja in drugega potrebnega materiala, ki služi poljedelstvu. Številni kmetje pogrešajo potrebnega orodja, kakor pluge, brane in podobno. Da se zadovolje tovrstne potrebe naših kmetovalcev in da se

Strašne posledice potresa v Turčiji

Po najnovejših poročilih iz Carigrada je potres, ki se je pripetil oni torek v Anatoliji, zahteval okoli 800 človeških žrtev; toliko je namreč mrtvih ali pa pogrešanih. Boje se, da je žrtev še več. Potres je upustošil večjo pokrajino, kakor so v začetku mislili, in pomeni pravo nesrečo. Sodijo, da je 50.000 ljudi brez strehe in da morajo prenočevati pod milim nebom, okoli njih pa zijajo globoke razpoke, iz katerih kipi vrela voda. Po nekaterih poročilih so po cele družine izginile pod razvalinami; večji del so žrtve ženske in otroci. Velika narodna skupščina je sklicana na nujno zasedanje, da bo sklepala o ukre-

pih, potrebnih v kar najkrajšem času, da se pomaga ponesrečencem. Čim več poročil prihaja o strašnih posledicah potresa, tem bolj je videti, kakšen velikanski obseg ima ta potres. Listi pišejo, da je v vasi Turk Akpinaru s 1000 prebivalci danes samo še okoli 209 ljudi, ki so se rešili pred nesrečo. Po nekaterih poročilih je število mrtvih prekoračilo tisoč. Toda po prvih uradnih poročilih je mrtvih samo 200. Popolnoma uničenih je 750 hiš. Iz ogroženih krajev še zmerom izseljujejo ljudi in pri tem odkrivajo nove žrtve.

Zadnja poročila govore že o 2000 mrtvih in 50.000 ljudeh brez strehe.

povzdigne še na višjo stopnjo naše kmetijstvo in posebno, da se zavaruje naš mali kmet, bo Privilegirana agrarna banka odobrila kmetom za nabavo omenjenega orodja in podobnih potrebščin menična posojila do 2000 din, z zelo ugodno obrestno mero, in sicer s 5%. Tudi postopek pri dajanju teh posojil je zelo nagel, tako da bodo mogli kmetje v najkrajšem času dobiti to posojilo in ga tudi brez težav vrniti. Ta posojila so namenjena vsem kmetom, ki potrebujejo orodje. Kmetje, ki bodo prosili za posojilo, si bodo mogli nabaviti te predmete pri nabavljajnih zadrugah in drugih kmetijskih organizacijah, ki se bavijo s prodajo kmetijskega orodja. Tako si bodo mogli kmetje nabaviti najboljše blago in po najugodnejših tržnih cenah. Izvršene nabave bo Privilegirana agrarna banka izplačevala neposredno ustanovi ali podjetju, pri katerem so bile skienjene. Kmetje tako ne bodo dobili v roke gotovine. Zadruga in kmetijske organizacije ali posamezniki naj se glede podrobnih navodil obrnejo na Privilegirano agrarno banko v Belgradu.

d Nev hotel se sezidali v Rogaški Slatini. Stavba je trinadstropna in vsa podkletena. Visoka je 13 m, dolga 49 in široka 26 metrov. Stroški za celotno ureditev hotela bodo znašali okrog 5 milijonov dinarjev. Novi hotel ima 80 sob s 103 posteljami.

d Pirhi za orožniške pripravnike. Z uredbo ministrskega sveta so zvišane plače za orožniške pripravnike, in sicer: v I. draginjskem razredu na 1120 din, v II. razredu

na 975 din in v III. razredu na 880 din. Te plače se bodo izplačevale že za nazaj od 1. aprila 1938 dalje. — Podobne plače imajo uradniški pripravniki z dovršeno srednjo šolo in maturo.

d Pri težki stolici, napetosti, glavobolu zaradi zaprtja, očisti ena do dve čaši naravne »Franz-Josefove« grenke vode prebavne organe. »Franz-Josefovo« vodo lahko jemljejo tudi bolniki, ki leže in jo imajo za dobro.

Ogl. reg. S. br. 30474/33.

IZ DOMAČE POLITIKE

d Notranja politika je počivala v velikonočnih dneh. Le levčarji so na katoliško veliko noč priredili v Zagrebu 4. kongres Zedinjenih delavskih strokovnih zvez Jugoslavije (URSSJ), na katerega so povabili tudi zastopnike sorodnih inozemskih organizacij. Kot posebnost in izredno čast so napovedovali, da se bosta zborovanja udeležila tudi zastopnik Glav. delovne zveze Leon Jouhaux iz Francije in zastopnik strokovnih organizacij Walter Citrine iz Anglije, pa prav ta dva najbolj odlična gosta nista zboru naših rdečih posvečala toliko pozornosti, da bi prišla. Tako je vse ostalo bolj v domačem krogu, običajna prireditvev, na kateri se govori o »socialnosti«, »razredni zavednosti« in »mednarodnosti«.

d Razumljiva želja. Poslanec za gospički okraj Josip Cvetič, član JNS, piše v »Jugoslovenskih Novinah«, da bi bilo pri novih volitvah treba izvoliti za poslanca omogočiti samo tistim, ki bodo res šli v skupščino, in nadaljuje: »Sedanja skupščina po zakonu še more živeti, vlada pa nima razlogov, da bi pospeševala njen razpust, ker ima v njej strnjeno večino, ki vestno izvršuje svojo vlogo« (»savjesno vrši svojo ulogo«). Če pomislimo, kaj vse je JNS kot najbolj strnjena opozicija prva leta sedanje vlade storila, da bi jo vrgla, se moramo pač čuditi, kam se je ta opozicijska enotnost razgubila, da je danes proti potrkovanju, da bi postala vlada, kar je še pred nekaj leti tako strastno želela. Morda pa ta poslanec iz stranke JNS ve, da bi po volitvah niti v opozicijo ne prišel...

d Levčarje bode procesija. Ko je šla na velikonočno soboto popoldne iz ljubljanske frančiškanske cerkve vstajenjska procesija mimo palače Okrožnega urada, so se pri odprtem oknu drugega nadstropja pojavili neki mladi ljudje ter so se pričeli izzivalno krotati na ulico ravno v trenutku, ko je nosil duhovnik Najsvetejše mimo te hiše. Množice se je polastilo nemalo razburjenje. Ljudje so hoteli sami izvršiti sodbo nad izzivalci in lo

Silno oboroževanje Anglije

V ameriškem senatu je na presenečenje vseh prisotnih predsednik pomorskega odbora senator Walsh izjavil, »da je zelo, zelo mogoče, da obstoja med Zedinjenimi državami in Ameriko in Anglijo tajna pogodba o sodelovanju obeh bojnih mornaric«. Senatorji so se vsi razburjeni spravili nad Walsha, naj pove kaj več o tej tajni pogodbi. Walsh tej želji ni mogel ali ni hotel ustreči, priznal pa je, da pomorski odbor ni prejel nobenega uradnega obvestila o podpisu kakšne takšne pogodbe. Pač pa je opozoril na izjave, ki so jih dali v angleškem parlamentu, ko so govorili o »odličnih pogodbah«, ki so bile sklenjene med Anglijo in Ameriko. Te izjave je dal Winston Churchill. Nato je senator Borah vprašal Walsha, če so mu znane podrobnosti o teh »odličnih pogodbah«, nakar je Walsh odgovoril dobesedno: »Mogoče je, da je to res-

nica. Če pa je to resnica, pomorsko ministertvo o tem za enkrat še ni obveščeno.« Več Walsh ni hotel povedati.

Z veliko ladjo »Queen Mary« je odpotovalo iz Londona v Ameriko posebno odposlanstvo z namenom, da v Ameriki nakupi večje število bojnih letal in da vpreže ameriško letalsko industrijo, da bo delala za angleške potrebe. Za enkrat misli angleška vlada v Ameriki nakupiti 600 bojnih letal. Toda ameriška industrija bo Angliji dobavila še večje količine bojnih letal, če se bo za to usposobila. Angleško odposlanstvo bo šlo tudi v Kanado, da tamskaj organizira gradbo letalskih tovarn, ki bodo delale za angleške oboroževalne potrebe. Dobro poučeni krogi izjavljajo, da bo Velika Britanija naročila v USA 1000 bojnih letal.

dejavstvu, da so udeleženci procesije spoštovali svetost Vstajenja, se lahko mladiči zahvalijo, da niso izkupilili prav poštenih. Pač pa so prizadeti opozorili policijo, ki je takoj nastopila ter je ugotovila imena teh ljudi. Dognali so, da so to pripadniki socialistične organizacije. Nastane sedaj vprašanje, ali bo oblast še naprej gledala, kako gotovi »voditeljic nedeljo za nedeljo zapeljujejo mladino v marksističnih organizacijah.

d Pa pravijo, da pri nas ni svobode. Iz nekoga obmejnega kraja nam poročajo, da se tamkajšnje učiteljice, ki so zveste članice Sokola, vneto udejstvujejo v nemškem teniškem klubu v sosednjem nemškem mestu.

NESREČE

d Zopet rudniška nesreča. V ljubljansko bolnišnico so pripeljali 31-letnega rudarja Josipa Podjeba iz Zagorja. Tega je med delom v jami zasulo. Tovariši so ga z velikim naporom rešili izpod plasti zemlje. Podjeb je dobil pri nesreči hude notranje poškodbe.

d Žival je žival. Pred dnevi je opravljala živino posestnikova hči Ana Zebretova v Hujah pri Kranju. Preden je odšla iz hleva, je stopila k stari, sicer pohlevni kravi, in jo pogladila po hrbtu. Krava je nič hudega slutečo Ano nenadoma močno sunila z rogovi v trebuh, tako da se je ponesrečenka zgrudila na tla z glasnim krikom. Domači so poklicali iz Kranja zdravnika, da ji je nudil prvo pomoč.

d Ko je skočil iz vlaka. Dne 21. aprila se je z ljubljanskega kolodvora odpeljal s kamniškimi vlakom med drugimi potniki tudi župnik v Vranji peči nad Kamnikom. Ko je vlak vozil od gorenjskega kolodvora proti Ježici, je na nepojasnen način nastala v vozu

zmeda. Od nekod je med potnike šinila beseda, da se je viak vnel in da gori. Gospod župnik Knol je pod vtisom tega splošnega razburjenja v vozu skočil z vlaka, da bi se rešil. Pri padcu pa se je tako poškodoval, da so ga morali prepeljati v ljubljansko Lenišče. Za silo pa so ga obvezali že dobri ljudje v Mali vasi pri Ježici. Njegove poškodbe pa niso nevarnejšega značaja. Najtežje rano ima na čelu nad očesom, poleg tega pa še nekaj prask po rokah in obrazu.

d Jugoslovanski parnik rešil italijanske brodolomce. Poveljnik parnika »Vid« Srečko Kuljiš je brzojavil, da je na poti od severne Evrope v Jadransko morje, približno kakšnih 40 morskih milj od severnoafriškega pristanišča Bizerte rešil 8 italijanskih brodolomnih mornarjev. V Sredozemskem morju je prav te dni divjal silen vihar ter se je najbrž potopila kakšna italijanska ladja. Parnik »Vid« je izročil brodolomce italijanskim pomorskim oblastem v Mesini.

d Pri zaprtju ali pa pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravne »Franz-Josel« vode

d Avtomobilska nesreča. Na Smartinski cesti v Ljubljani je šofer Kazimir Baveon, ki je privihral z avtom iz Hrastja, podrl v Novih Jaršah najprej 7-letnega R. Otrina, nato pa še dve drugi osebi. Zenska Ljudmila Lapuhova je dobila lažje poškodbe. Moški Franc Držanič, delavec iz Most, je dobil pretres možganov. Dečku Otrinu pa je počila lobanja.

d Monter je padel 25 m globoke. To se je zgodilo v srbskem Mladenovu. Prizadet pa je Slovenec Aleksander Lanki. Bil je monter za strelovode in je bival v Mariboru. Neki mladenovski lekarnar ga je naprosil, naj bi tudi njemu popravil strelovod, ki ga je imel

Za Veliko noč je bila veličastna cerkev sv. Petra v Rimu bogato razsvetljena. Stotisoči domačinov in tujcev so gledali ta nepopisni prizor.

na kupoli svoje vile. Monter se je temu vabilu odzval. Komaj pa je splezal na kupolo, ga je nenadoma obšla slabost. Padel je 25 m globoke na cementni tlak, pri čemer je dobil težke notranje poškodbe. Zdravniki mu najbrž ne bodo mogli rešiti življenja.

d Gospodarsko poslopje je uničil požar v Slov. goricah. Bilo je last posestnika Hötzla iz Apač.

d V kamnolomu so našli zasutega. Ono sredo proti mraku je 38 letni delavec Ignacij Demec, doma iz Temeniške doline v kamnolomu nad Mačkovno pri Ponovičah podminiral dolomitno skalo. Mimoidoči delavec Frol s Save je Demca opozoril, naj pazi, ker je nevarnost, da bi ga skala ne podsula. Naslednji dan zjutraj pa so našli Demca v kamnolomu zasutega, mrtvega z veliko rano na obrazu. Najbrž je Demec vrtal skalo preveč globoko. Ker je bil poleg tega še napol gluh, ni slišal lomljenja skale nad seboj, ki je potem nesrečneža zasula. Pokojni Demec je že več let napravljaval gramoz za posipanje cest ter je bil izredno marljiv in vesten delavec.

d Nezgode. V Košnici pri Celju se je ponesrečil pri delu v kamnolomu 27-letni delavec pri urejevanju Savinje Jernej Vrečko. Pri delu mu je padel na glavo težak kamen, ki mu je prizadel dva cm globoko rano na glavi. — Na Rudniku pri Ljubljani se je ponesrečil 38 letni zasebni uradnik Lovro Sitar. Pomagal je pri spravljanju lesenih hlodov, pri čemer mu je hlod padel na roko in mu jo strl. — Na Brezovici je padel s kolesa in si zlomil desno ključnico 17-letni dninar Jožef Gracar. — V Zalogu je neki kolesar podrl 5-letnega delavčevega sina E. Umka, ki si je pri padcu zlomil nogo. — V Tržiču je padla s podstrešja 41-letna čevljarjeva žena Helena Hafner ter si zlomila roko. — Dne 20. aprila zjutraj ob 6 je v eletrarni v Velenju jermen transmisije zagrabil 35-letnega delavca Ivana Lipnika, ki je bil tam zaposlen. Strolo mu je lakel in eno desno rebro. — 18-letni sedlarski pomočnik Franc Bertonec z Galjevice pri Ljubljani je padel tako

Tri nove svetnike je dobila katoliška Cerkev. Na Veliko nedeljo je sv. oče podelil čast oltarja poljskemu patru Boboli (v sredi), italijanskemu redovniku Janezu Leonardiju (na levi) in španjskemu samostanskemu bratu Salvatorju da Horta. Ob tej priložnosti so bile v središču krščanstva velike svečanosti, ki so jih je udeležilo stotisoče vernikov.

RAZGLED PO SVETU

Bratomorna vojna v Španiji

Večjih sprememb v preteklem tednu na španskih bojiščih ni bilo. Zdi se, da se oba nasprotnika oddihavata, oziroma se utrjuje na doseženih postojankah in pripravljata za nove boje. Naj sledi par najnovejših časopisnih poročil:

Splošni manever nacionalističnih čet, ki se je začel 7. aprila z namenom, da nacionalisti obkrožijo španske rdeče čete blizu francoske meje, je popolnoma uspel. Rdeči so izgubili zvezo z navarskimi četami. Čete nacionalističnega generala Arande so nadaljevale svoj

sunek proti Castellonu in Valenciji ter razširili zasedeno obalo.

Nacionalistične galicijske čete so že preko vasi Alkala de Civert in napredujejo v pokrajino okoli Siere Valdanki. Dozdaj so te čete ujele nekoliko tisoč komunističnih miličnikov. Sovražni vojni material, ki je padel v roke nacionalističnim četam v zadnjih 20 dneh obsega 15.500 pušk, 11 lahkih strojnic, 350 težkih strojnic, 40 težkih topov, 75 lahkih topov, 30 tankov, od katerih jih je 20 še uporabnih in 35 milijonov nabojev

Vojna na Daljnem vzhodu

Po kitajskih vesteh se je Japoncem posrečil poskus, da bi prebili fronto pri Jihsi-jenu, ker so Kitajci dobili ojačenje. Japonci so morali zapustiti del ozemlja, ki so ga že zavzeli. Japonske čete so obkoljene v Jihsi-jenu. Hrano so jim morali spuščati z letali. Železniška proga Tiencin-Puken je južno od Jencana na več krajih porušena. Japonci zato ne morejo poslati svojim vojakom v Jihsi-jenu pomoči. Pri Hantsuangu so Japonci dosegli nekaj uspehov. Kitajski vojaški krogi so prepričani, da bi Japonci morali dobiti znatno ojačenje, če bi hoteli zlomiti odpor številčno močnejših kitajskih čet.

Odločilna bitka pri Tajerčvangu, severno-vzhodno od Sučava, je stopila po zadnjih vesteh v odločilno stopnjo. Kitajci so zbrali tu-

kak okrog pol milijona vojakov in pripravljajo zadnji naskok proti japonskim postojankam. Na drugi strani poročajo Japonci, da so na nekaterih krajih prodrli kitajske položaje. Neutralski opazovalci pa so mnenja, da gre tu samo za zvijačo kitajske vojske, ki se je začasno umaknila, da bi pozneje tem laže in s čim večjim uspehom strla odpor Japoncev.

Iz pokrajine Šansi prihajajo vesti o novih težkih borbah pri Singiau. Tudi tam so zabeležili Kitajci večji uspeh. Japonci pa so zmagali pri Puhsieniu in v zahodnem Šansiu. Kitajci neprestano dovažajo nove čete s severa čez Rumeno reko v južni Šansi, da bi paralizirali močan pritisk Japoncev pri Tungranu. Vsi poskusi Japoncev, da prekorajijo Rumeno reko pri Kajfengu, so bili doslej krvavo odbiti.

Romunija se bori s težavami

Uradno poročilo o zadnji vladni seji pravi med drugim: Stranke »Vse za domovino«, skupina »Sveti nadangel Mihael« in »Železna garda« so enkrat za vselej razpuščene. Notranji minister je pooblaščen, da lahko v mejah zakona o javni varnosti in zaščiti države odredi zapor tistim osebam, ki bi delale proti odredbam omenjenega zakona ali pa bi bile eplošno nevarne javnemu redu in javnim koristim države. Vodilne osebnosti omenjenih strank in organizacij bodo postavili pred sodišče.

Nato pravi poročilo med drugim, da je »Železna garda« s svojimi tiskanimi in ustnimi grožnjami širila upor v državi. V nekem pismu je objavljala, da bo za veličino njene zmage merilo število grobov, ki jih bo pustila za seboj. Leta 1933 je kot žrtve »Železne garde« padel tedanji ministrski predsednik Duca. Iz zaplenjenega materiala se vidi, da je »Železna garda« dosledno ovirala delo drž. policije in glavnega generalnega štaba. Pri voditelju »Železne garde« Codreanu so našli listine, ki dokazujejo, da je stranka v kratkem

času izdala za propagando nad 40 milijonov. Pri Codreanu so tudi našli listine, ki dokazujejo, da je bil v zvezi z ustanovami in strankami v tujini. Zato je treba odločno zatreti ta nevarni pokret. To je bilo tem bolj potrebno zaradi tega, ker je to gibanje dobivalo podporo iz tujine, pripravljalo prevrat in vabilo v svoje organizacije lahkoverne rodoljube, ki niso poznali pravih ciljev te organizacije.

Prestołniška policija je napravila zopet celo vrsto hišnih preiskav v zvezi z zaroto »Železne garde«. Okrog 1500 oseb je bilo odvedenih v zapor, kjer bodo zaskižani.

NEMCIJA

s Proti Habsburgovcem. Nad Otonom Habsburškim so nemške oblasti proglašile progono, češ da je ob priključitvi Avstrije k Nemčiji zagrešil veleizdajstvo. Po tej obtožbi mu bodo zaplenili vsa posestva, ki jih je Habsburžanom vrnila bivša Avstrija in katerih vrednost cenijo na kako podruho milijard dinarjev. — Dunajski kardinal Innitzer je za velikonočne praznike obiskal nemške cerkvene kneze, med njimi monakovskega kardinala Faulhaberja in predsednika nemških škofovskih konferenc, vratislavskega nadškofa Bertrama. Z njimi se je najbrž razgovarjal o bodočem stališču katoliške Cerkve do velike Nemčije, glede katerega mora med vsemi nemškimi cerkvenimi knezi vladati popolna enotnost. — Dvanajstletnico smrti nemškega letalca Richthoffena so praznovali te dni. Richthoffen je bil eden najslavnejših nemških pilotov in je med svetovno vojno sestrelil sam 81 francoskih in angleških letal. — Hitler je dobil za svoj 49. rojstni dan čestitke od vseh evropskih vladarjev in od poglavarjev izvenevropskih držav. — Odslej ima po zakonu oče nezakonskega otroka pravico zahtevati krvno preizkušnjo, na podlagi katere se določi njegovo očetovstvo. — V »Koroškem Slovincu« beremo, da je bila na dan glasovanja, dne 10. aprila, v Borovljah velika javna slovesnost na glavnem trgu. Zupan Hambrusch se je v posebnem govoru zahvalil vsem za vzorno disciplino. Posebej se je obrnil na Podlublječane ter se zahvalil njim in vsem Slovincem, da so na tako sijajen način izpovedali svojo udanost do nove države. Dejal je dobesedno: »Slovince smairamo kot sobrate-državljanje. Pozivam vse, naj jih pustite v bodoče pri miru, kajti tistih 16 protiglasov niso oddali Slovenci, ampak drugi.«

ITALIJA

s Zopet nesreče s granatami. Iz Sempasa pišejo, da se je tamkaj pripetila huda nesreča, katere žrtvi sta postala 18 letni Albin Rijavec in Alojzij Mervic, star 21 let. Mladenič sta v okolici iskala ostanke razstreliv iz svetovne vojne. Našla sta granato, pa sta tako neprevidno ž njo postopala, da se jim je razpočila in ju strašno razmesarila. Najhujše poškodbe je dobil Mervic, ki so ga pobrali sicer še živega, a je med prevozom v bolnišnico umrl. Granata ga je dobesedno raztrgala. Rijavec je odnesel manjše poškodbe na nogah in na hrbtu. V bolnišnici so ga operirali in upajo, da ga bodo ohranili pri življenju. — Podobna nesreča se je zgodila v goriški okolici, kjer so se mladi fantje igrali z najdeno granato manjšega kalibra. Granata je počila ter hudo prizadela Gvida Užaja, starega 7 let, in Fulvija Brumata, stasega sedem let, ki sta bila oba v hudem stanju

nesrečno s kolesa, da je dobil resne notranje poškodbe. — Na glavnem kolodvoru je padel s stroja in dobil hude poškodbe 40-letni strojevodja Alojzij Karmel iz Dravelj. — S kolesa je padla 23-letna delavka Alojzija Moharjeva iz Tlak pri Šmarju pri Grosupljem. Dobila je resne notranje poškodbe.

NOVI GROBOVI

d Smrt strašna nima več moči... V Viru pri Domžalah je umrla Frančiška Vehovec roj. Leonardi. — V vinorodnem Vajgnu pri Jarenini je odšel v večnost bivši prvi slovenski župan Ignacij Zupančič. — V Prištino je preminula 78-letna veleposestnica Emilija Strimpf. — V St. Janžu na Dravskem polju je izdihnila svojo dušo Marjeta Lešnik roj.

Mavrus. — V Školji Loki je nenadoma preminul mesarski pomočnik Milan Hafner. — V Argentini v Santa Maria Cordoba je zapustil ta svet Mirko Rudež, doma iz Rihemberka na Vipavskem. — Ljubljani so umrli: krojač Franc Istenič, gostilničarka Slavka Gorjanc, vdova po učitelju in gostilničarka Alojzija Gorjup, soproga vlakovodje v pok. Ana Sluga, zvaniknik drž. žel. v p. Nagode Ivan, hišna posestnica Viljem. Škofic, Dragica Lagler roj. Sušteršič, višji polic. stražnik v p. Vinko Repež, trgovski zastopnik Franc Spahta, vdova po žel. upok. Terezija Golob, podravn. Hranilnice dravske banovine Josip Cerne, stavbni delovodja Filip Jurkovič, soproga oficijala Marija Miklič roj. Dolinar in zidarski mojster Franc Zivec. Daj jim, Gospod, večni mir!

prepeljana v mestno bolnišnico. — Še tretja nesreča te vrste je javljena iz goriške bolnišnice, kjer se nahaja Jožef Mozetič, star 21 let, ki je dobil hude poškodbe na rokah in po obrazu. Zdravniki dvomijo, da bi ga bilo mogoče rešiti, ker je izgubil veliko krvi.

ALBANIJA

s Pred kraljevsko poroko. Poroke albanskega kralja Zoga z grofico Apponyjevo se bo udeležila večja skupina madžarskih plemičev, ki bodo pripeljali s seboj tudi najboljši ciganski orkester iz Budimpešte. Vsi udeleženci tega poročnega pohoda so dobili od vlade dovoljenje za neomejen izvoz zlatine in draguljev, da bodo obdarovali albansko kraljico. — Svečana poroka kralja Zoga je bila dne 27. aprila.

ČEŠKOSLOVAŠKA

s Vlada se pogaja z Nemci. Ze da je časa so v teku pogajanja med sudetskimi Nemci in praško vlado. Pogajanja se sucejo okoli teh vprašanj: razpis občinskih volitev, dovoljenje za uvoz vseh nemških časnikov, vprašanje šolske avtonomije, pomilostitev vseh političnih obsojencev, upravna avtonomija. Zelo verjetno je, da bo češkoslovaška vlada na večino zahtev pristala, ker iz zunanjepolitičnih razlogov ne želi notranjih sporov. S sporazumom Čehov z Nemci bo načelno rešeno tudi vprašanje ostalih narodnih manjšin v državi. — Nemško vprašanje na Češkoslovaškem bo po poročilih angleških listov rešeno tako: 1. V nemških manjšinskih krajih bo nemščina popolnoma enakopravna s češčino. 2. Nemci se proporcionalno nameste v vseh uradih. 3. Nemci dobe šolsko in vzgojno avtonomijo. 4. Prebivalstvu v manjšinskih krajih se bo nudila večja gospodarska in socialna pomoč. 5. Uvede se zaščita proti raznarodovanju. 6. Ustanovi se poseben urad, ki bo skrbel za izvajanje teh točk.

s Z velikonočno pomilostitvijo, ki se naša na politične pregreške in odpušča vse sodne ter policijske kazni za manjše prestopke razen vleizdaje in zločinov, ki spadajo pred

vojno sodišče, niso zadovoljni češki Nemci in obljublajo za po veliki noči ostrejši boj proti sedanjemu narodnemu stanju. — Velikonočni govor češkoslovaškega državnega predsednika dr. Beneša je izzval precej zanimanja tudi v tujini, zlasti v Franciji. Predsednik je v govoru dejal, da sedanje notranje težave v CSR niso nič posebnega in da jih bo s sodelovanjem vseh prizadetih kaj lahko rešiti. — O notranjepolitičnih vprašanjih in njihovi rešitvi se je posvetovala češkoslovaška vlada na prvi seji, ki je bila sklicana po praznikih. Razgovarjali so se tudi o razpisu občinskih volitev, ki bodo v marsičem prinesle jasnost v češkoslovaško politično življenje. — Češkoslovaški socialni demokratje so z odobravanjem vzeli na znanje, da je CSR priznala italijansko nadoblast v Abesiniji.

FRANCIJA

s Kako laže zavezniški list. V zadnjem času je opozicija širila po vsej državi, posebno pa še v Sloveniji, vest, da je »Giornale d'Italia« prinesel članek, v katerem je trdil, da je jugoslovaška vlada obljubila Italiji, da bo uvedla v jugoslaviji fašistično vlado. Pariški tednik »L'Europe Nouvelle«, ki je v dobrih zvezah s francoskim zunanjim ministrom, objavlja to kleveto in navaja dozdevni članek. »Giornale d'Italia« z največjo ogorčenostjo izjavlja, da tak članek ni bil nikdar objavljen, temveč da je od začetka do konca izmišljen zato, da bi se kvarili dobri odnosi med Jugoslavijo in Italijo. To zlobno izmišljotino francoskega lista »L'Europe Nouvelle« obsoja vsa jugoslovaška javnost z največjim ogorčenjem. »Samouprava« piše, da se francoski tisk pred priključitvijo Avstrije ni nikdar posluževal podlih načinov obračunavanja z dozdevnimi nasprotniki. Sedaj se je prvič zgodilo, da je francoski list hotel javnost nalagati.

PALESTINA

s Krvavi boji so divjali te dni med arabskimi uporniki in angleško vojsko v pokrajini med Tulkaremom in Djenino. Bilo je ubitih 63 Arabcev, več sto pa jih hudo, oziroma laže ra-

Osemdeset let je minilo, kar je na povratku v domovino umrl v laškem mestu Neapel slavni slovenski misijonar H. Knoblar. Žal danes ni več mogoče dognati, kje počiva truplo tega velikega misijonarja.

njenih. Angleška letala bombardirajo arabske vasi, kjer sumijo, da se skrivajo uporniki. Ističasno prodirajo tudi večji angleški vojaški oddelki, ki smotreno »čistijo« ozemlje. Na velikonočni ponedeljek je eksplodirala v Jeruzalemu pred neko gostilno bomba. Tja so radi zahajali angleški vojski in stražniki. Druga bomba je eksplodirala v židovski četrti in je ranila nekega Zida. V Haifi so z vojaškega avtomobila vrgli dve bombi v neko arabsko kavarno. Ob tej priliki je bil ubit en Arabec, sedem pa jih je bilo hudo ranjenih. Bomba je padla tudi na hišo nekega policijskega majorja ob Tibejskem jezeru.

DROBNE NOVICE

Nov poostren tiskovni zakon je dobila Bolgarija.

Romunska vlada je prepovedala obe glasilni nemške manjšine v Besaribiji.

Čerkeve v Mehiki, zaprte že več let, so bile na velikonočni teden izjemoma odprte.

Sovjeti ne bodo nikdar prepričali angleškega delavstva, da je Rusija raj, je izjavil glavni tajnik delavske stranke.

10 milijonov Kitajcev je pobegnilo zaradi vojne iz svojih domov. Izgubili so vse premoženje.

Pogajanja za prijateljski sporazum so se pričela med Francijo in Italijo.

Upor je izbruhnil v srednjeameriški republiki Hondurasu; vodi ga general Dijaz.

Vseh poslancev v novem nemškem državnem zboru je 813, od teh 73 Avstrijcev.

Glasm sporazuma z Italijo dobi Anglija pokrajino Tanskega jezera v Abesiniji, kjer so izviri reke Nila.

Do krvavih spopadov je prišlo v francoskem Tunisu v Afriki; uprli so se mohamedanci.

Vatikanski državni tajnik kardinal Pacelli bo zastopal sv. očeta na svetovnem evharističnem kongresu v madžarski Budimpešti.

646 ranjenih italijanskih prostovoljcev je pripeljala ladja iz Spanije v Italijo.

34 in pol milijona prebivalcev je imela dne 1. januarja poljska republika.

Španski beli general Franko vedno silneje pritiska na svoje rdeče nasprotnike. Vse kaže, da bo odpor rdečih v kratkem strl. Naša slika kaže množico rdečih beguncev, ki beže pred Frankovo vojsko na varno v Francijo.

RAZNO

Po vseh štirih 1000 kilometrov daleč. In Kal-kute (Indija) poročajo, da se je pred nekaj meseci neki indijski kmet, ki živi v državi Širmur v Pandžabu, zaobljubil, da bo po vseh štirih ro-mal 500 km daleč v indijske gore v neko pogan-sko svetišče, če mu sinova ozdravita. Fanta sta imela tifus. Oba dečka sta res ozdravila. Meseca avgusta se je kmet z obema dečkoma odpravil na pot. In sicer so vai trije morali iti po vseh štirih, kakor se je oče zaobljubil. Ker pa sta fanta bila še šibka po bolezni, tega napora nista prenesla in sta med potjo drug za drugim umrla. Oče pa je menil, da mora dečkoma opraviti do konca in je nadaljeval svojo pot. Meseca oktobra je srečno prišel na cilj. Ker pa ga je vezala obljuba, da mora tudi nazaj po vseh šti-rih, je hotel tudi ta del proge opraviti. Vsak dan se je preplazil 8 kilometrov. Nazaj grede pa so mu začela otekati kolena in roke. Po rokah in nogah so se mu napravile velike rane in se mu začele gnajiti. Listi so vneto zasledovali potova-nje tega moža. Ti listi so potem tudi sporočili, da je nesrečni oče zaradi svojih velikih ran, ki so se prisadile, umrl med ceste nekje na samem.

Velikostnost vsemirja. Iz Kalifornije poro-čajo, da je odkrila tamošnja svetovnoznané zvezdarna s pomočjo najmodernejših daljno-gledov ozvezdje, katerega svetloba rabi do zem-lje 80 milijonov let. Razdalja nam postane vsaj nekoliko umljiva, če vemo, da rabijo sončni žar-ki do zemlje, ki je od sonca oddaljena celih 152 milijonov kilometrov, nekaj nad osem minut. Čim bolj popolni so znanstveni aparati za mer-jenje vsemirja, tem velikostnejši se odpira ne-besni prostor v svoji neizmernosti. In vendar je tudi vsemirje samo stvar stvarnikovih rok.

V sanjah se odkriva otrokov značaj. Skriv-nost pravičnice dežele sanj je še vedno nere-šena, neodkrita, dasi je že toliko strokovnjakov povedalo svoje mnenje in so drugi »strokov-njaki« služili lepe denarce a svojimi »Sanjskimi bukvmi ali razlagami sanj. Nekaj pa se iz sanj le da sklepati, in to posebno pri normalno raz-vitih otrokih, namreč njihova duševnost in nji-gov značaj. Svetovno priznana strokovnjakinja otroškega dušeslovja, Angležinja Florence Mac Donald, piše: »Razlika med sanjami otrok in odraslih je tako velika, kakor razlika med nji-hovimi domišljijami. Vsak lahko iz lastne skuš-nje ve, kako daleč nad vsako možnost resnično-sti nas domišlja lahko vodji. Otroci pa meje med resničnostjo in namišljenostjo ne pozna tako dobro, zato so njegove sanje še vse bujnejše. — Kar premišljujemo ali o čemer sanjamo, ni nik-dar popolnoma novo; vse skupaj so le razni spomini iz preteklosti, nezavedni, podzavestni doživljanji, ki nenadoma ožive in stvorijo nove

slike in skupine. Otroci navadno vedno sanja o tem, kar je čez dan videl, slišal delal, ali želel. V sanjah se mu je izpolnijo najskrivnejše želje, iz česar lahko spoznamo otrokova nagnjenja, občutljivost, odpor itd. Zato bi posebno proučevanje otroških sanj lahko nudilo neprecen-ljive podatke vsem, ki imajo z otroki kaj opravi-ti.

250.000 slik v sekundi. V fotografski umet-nosti, oziroma iznajdljivosti vsestranske populnih fotografskih aparatov so Nemci precej na prvem mestu. To dokazuje tudi najnovejši aparat, ki ga s ponosom omenjajo kot nemško iznajdbo. S po-moščjo tega aparata se dajo fotografirati stvari, ki

jih človeško oko na noben način ne more več ujeti v svojo fotografsko kamero. Možno je n. pr. posneti let krogle, izstreljene iz puške, in to krogle s fotografskim aparatom zasledovati ves čas, od tedaj ko je zapustila puškino cev, do kraja, kamor je zadela. Z aparatom napravimo lahko 250.000 slik v sekundi. Takšni aparati od sila nazorno prikazujejo, kako se razleti krogla, ki udari n. pr. v jekleno ploščo, če pa zadena pošečno, kako se odbije, kakor da bi zaplesala, dokler ji ne zmanjka moči. Ta let krogle je zelo poučna zato, ker daje čisto nove praktične mož-nosti pri gradbi in oblikovanju novih letal, ka-kršnih danes še ne poznamo.

UEN-K-NEK
—
ZASTONJ

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

registr. zadruga z neom. zavozo

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 6,
(v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge
najugodnejše

Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas
razpoložljive. obrestuje po 4%, proti odpovedi do 5%

Sube smičke (mavrobe)

kupujemo po najvišji ceni
SEVER & KOMP.
LJUBLJANA

Že leto dni brez dežja. V nekaterih pokraji-nah južnoameriške republike Argentina že leto dni ni deževalo. V teh krajih je seveda silna suša in tudi feja. Vode so množokje že docela usahale. Tem krajem torej preti smrt od žeje. Zato je vlada sklenila, da te kraje preskrbi z vodo. Posebni vlaki bodo namreč vozili svežo vodo v te kraje, da jo bodo imeli vsaj ljudje in živina. Ko so prvi vlaki pripeljali vodo, so pre-bivalci takrat prvič po dolgih mesecih pokušili zopet svežo pitno vodo, ker so poprej morali piti le še vodo iz mlakuz, ki pa je bila nezdrava in vsa gorka.

Brzotavka! Prispelo so originalne »Deertige«
kosičnice najnovejšega modela!

Fr. Stupica, železnina
Ljubljana, Gosposvetska cesta 1.

V naglici. »Steer pa, kar ste vi, to sem jaz
že davno bil, vi tepel!

V vsako hišo »Domoljuba«!

